

SILVER STERNFELDT

KESKKONNA- PSÜHHOLOOGIA RUUMILOOMES

KOOLITUSPROGRAMMI VÄLJATÖÖTAJA: EESTI ARHITEKTUURIKESKUS
TELLIJA: REGIONAAL- JA PÖLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Programmi elluviimist kaasrahastab Euroopa Liit

Kus me täna oleme?

- Ameerika Psühholoogide Assotsiatsioon (APA) asutas **1973. a Division 34:** Society for Environmental, Population and Conservation Psychology
- **Üle 50 aasta** teadusuuringuid
- **ChatGPT** annab põhjaliku ülevaate keskkonnapsühholoogia teooriatest, inimese–keskkonna mõjumudelitest, disainipõhimõtetest ja **NB! esoteerikast.**
- Populaarteaduslikes väljaannetes ja ruumilooe erialakirjanduses hakkavad osad ideed **oma elu** elama.

Ohud ja müüdid

Väide: Avatud planeering toetab avatust, koostööd ja suhtlust.

Tõde: Mida rohkem stiimuleid, seda kõrgem on stress. Mida vähem on kontrolli keskkonnastressorite üle, seda raskem on neid tingimusi taluda.

Väide: Kollane värv ergutab psühholoogilist ja emotsionaalset energiat.

Tõde: Inimese emotsionaalne ja kognitiivne reaktsioon värvile sõltub kultuurist, kogemusest ja kontekstist, mitte värvi "universaalsest" mõjust.

Väide: Madalad laed soodustavad keskendumist ja kõrged laed soodustavad loovust (katedraali efekt).

Tõde: Loovuse jaoks on vaja ka keskendumist, tähelepanu ja töömälu. Need ei ole vastandlikud ja teineteist välistavad protsessid.

Väide: Inimesed harjuvad igasuguste keskkondadega.

Tõde: Kuigi inimesed suudavad kohaneda paljude keskkondadega, ei tähenda see, et need keskkonnad oleksid tervislikud või optimaalsed.

Väide: Keskkonnapsühholoogia on intuitiivne ja seda saab rakendada ilma teadusliku aluseta.

Tõde: Kuigi mõned põhimõtted tunduvad intuitiivsed, põhineb keskkonnapsühholoogia teaduslikel uuringutel ja tõenditel.

Keskkonnapsühholoogia koolis

- Tähelepanu vs fookuse hajumine (keskkonnastressorid)
- Vaimne kurnatus vs kognitiivne taastumine (tähelepanu taastumise teooria)
- Emotsionaalne side ja eneseregulatsioon (paigakiindumus ja -identiteet)
- Motivatsiooni toetamine ja enesetõhusus (psühholoogilised baasvajadused)
- Sotsiaalne suhtlus ja koostöö (tiheliolak)
- Turvatunne ja mugavus (määramatus)

Kuidas meil Eestis on?

Näiteks 1) Tervisekaitsenõuded koolidele või 2) Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus sisaldavad endas **keskkonnapsühholoogia põhimõtteid**.

Kuigi Eestis ei ole **spetsiaalseid keskkonnapsühholoogia küsimustikke** koolikeskkonna hindamiseks, kasutatakse mitmesuguseid hindamisvahendeid ja küsitlusi, mis hõlmavad keskkonnapsühholoogia valdkonnaga seotud teemasid.

Täiendavate hindamisvahendite väljatöötamine, mis keskenduvad otseselt keskkonnapsühholoogilistele aspektidele, võiks aidata paremini mõista ja parandada koolikeskkonna mõju õpilaste ja õpetajate heaolule.

Keskkonnapsühholoogi roll

- teooriad, printsiibid, mudelid ja põhimõtted
- võistlustöö tingimuste täiendamine ja tööde hindamine
- eeluuringud ja järeluuringud

Täna kuulamast!

Küsimused ...

silver.sternfeldt@gmail.com

